

# ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України



№ 168 [668] ♦ Вівторок, 7 вересня 1993 року ♦ Ціна 40 крб.

## Україна може розглянути питання про продаж якоїсь частини флоту...

Як уже відомо з різних джерел, на українсько-російських переговорах 3 вересня 1993 року делегації двох країн розглядали три групи проблем: українські борги Росії, Чорноморський флот і стратегічна ядерна зброя, колишнього СРСР, власником якої на своїй території стала Україна. Сьогодні ті переговори вже прокоментувало багато політиків і спостерігачів, але ось що сказали про них на заключній прес-конференції два Президенти, читайте на 2-й стор.



Колаж Михайла САЧКА.

### Продиктовано в номер

#### «Негайна відставка прем'єра»

Скрутне економічне становище України використовується ворогами її державності для затягування країни в імперське ярмо під виглядом так званого економічного союзу, говориться в ухвалі, прийнятій радою Української республіканської партії. «Щільно очевидно, що діяльність уряду Л.Кучми була спрямована саме в цьому руслі», — зазначається в документі. Рада закликає провести 20 вересня попереджувальний страйк, а 21-го прийти всім до стін Верховної Ради з вимогами: негайна відставка прем'єр-міністра, дострокові вибори Верховної Ради, невідкладно будь-яких угод чи союзів, які порушують державний суверенітет України.

(Закічення на 2-й стор.)

#### Нова адреса по вулиці Грушевського

Учора з офіційним візитом в Україну прибув віцепрем'єр Державної Ради, міністр закордонних справ Китайської Народної Республіки Цзянь Ціньцень. У другій половині дня відбулася його зустріч з Президентом України Л.Кравчуком. Під час дружньої бесіди у розширеному складі сторони обмінялися думками щодо

розвитку двосторонніх відносин. Сьогодні заплановані зустрічі китайського гостя з Головою Верховної Ради України І.Плющем, українськими урядовцями, а також офіційна церемонія відкриття посольства КНР у Києві по вулиці Грушевського.

#### На засадах чесності й чистоти

Сьогодні в Будинку вчителя в Києві почав роботу Собор Української автокефальної православної церкви (УАПЦ). Головні завдання Собору — обрати у зв'язку зі смертю патріарха Мстислава нового предстоятеля церкви та визначити її юридичний статус. Червневий 1992 року об'єднав Собор Української православної церкви (УПЦ) та Української автокефальної православної церкви (УАПЦ) постановив всупереч волі патріарха Мстислава, частини священників та віруючих УАПЦ створити на основі цих церков нову — Українську православну церкву — Київський патріархат (УПЦ-КП) і фактично поставив УАПЦ поза законом. Таку несправедливість благословила і Рада у справах релігій при Кабінеті міністрів України. Нинішній Собор ставить на меті відновити УАПЦ, яка прагне до єднання всіх православних України на засадах чесності й чистоти віри, як це запівав їй патріарх Мстислав.

#### Для встановлення дружніх контактів

фрегат Королівського флоту Великобританії приймає у Чорне море.

У прес-релізі посольства Великобританії в Києві зазначається, що британський фрегат заїде до російського порту Новоросійськ і українського — Одеса. Прихід цього корабля буде першим візитом Королівського військового флоту в Чорне море після розпаду Радянського Союзу.

Після того, як фрегат побуває у чорноморських портах, його екіпаж приступить до несення служби у Середземному морі.

#### Кошти для русифікації €...

У той час, коли україномовні видання в державі переживають глибоку фінансову кризу, у Запоріжжі почала виходити восьма за рахунком газета — «Православний вестник» УПЦ (Московський патріархат). І всі вони друкуються мовою сусідньої держави: Для українців, які становлять переважну більшість населення області, залишилася одна обласна газета рідною мовою — «Запорізька правда». Якщо до сказаного додати, що в Запоріжжі та Мелітополі діють чотири місцевих комерційних телеканалів, то висновок приходить сам по собі: гроші для поглибленої русифікації краю через засоби масової інформації в регіоні €...

Офіційні переговори

# УКРАЇНА МОЖЕ РОЗГЛЯНУТИ ПИТАННЯ ПРО ПРОДАЖ ЯКОЇСЬ ЧАСТИНИ ФЛОТУ...

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Кор.: — Попередні рішення щодо Чорноморського флоту були помилковими чи правильними? Чи просудили ви в розв'язанні цього питання?

Б. ЕЛЬЦІН: — Ми стали на дещо інший шлях розв'язання цієї проблеми, що зацікавила. Попередньо прийняті рішення свого часу були правильними, але вони не дали того результату, який потрібний. Вони не оздоровили обстановку на флоті. Тому сьогодні це питання обговорювалося і, я переконаний, обговорення закінчилось так: Чорноморський флот повністю передається Україні Росії. Росія за половину Чорноморського флоту, котра за попередніми прийнятими угодами належить Україні, компенсує її вартість. Щодо бази, то з відповідності з міжнародними правилами, база, те, що потрібне для російського Чорноморського флоту, теж використовується Росією на підставі договорів з місцевими, рабовими, селищами.

Л. КРАВЧУК: — Я теж хочу висловитися з цього питання. Ті два документи, котрі ми перед чим підписали щодо Чорноморського флоту, були продиктовані часом і ситуацією, і говорити, були вони помилковими чи ні, не треба. Вони не дали результатів і не дали їх ще й тому, що під час обговорення цих питань і схвалення документів до кінця не враховувалася реальна ситуація, не враховувалася думка Чорноморського флоту і не враховувалася точка зору Севас-

тополя і Криму в цілому, а їм тут жити, працювати, забезпечувати свою участь у цих складних неоднозначних процесах.

Щодо сьогоднішнього підходу, то його вироблено таким чином: ми розділили це питання на дві частини — флот і база. Щодо флоту, то після того, як ми визначились, було створено українсько-російську змішану комісію, яка складається з фінансистів і юристів, вона визначить всі аспекти цієї проблеми, бо йдеться ось про що: половина флоту українська, половина російська. Україна може розглянути питання про продаж якоїсь частини флоту Росії. Тоді частини, яку вона визначить. Це перше питання. Друге — це використання Севастопольської бази російським флотом. Комісія теж визначить, використовувати існуючі міжнародні акти. Після цього (ми дали термін — вересень) комісія закінчить роботу і ми остаточно розв'яжемо цю проблему.

Кор.: — Чи розглядається питання щодо компенсації економічного співробітництва між Україною і Росією? Чи розв'язано проблему українського боргу Росії?

Б. ЕЛЬЦІН: — Ми не знайшли сьогодні виходу щодо боргу України Росії. Це стосується і боргу 1992 року, і боргу 1993 року, і поточних розрахунків, — ми поки що розв'язання не знайшли. А коли брати проблему в зв'язку з Чорноморським флотом і коли це питання розв'язуватиметься, то російська компенсація за частину флоту, котра передаватиметься Ук-

раїною Росії, піде на погашення, в рахунок боргу України. Коли він буде менший за балансову вартість частини флоту, то Росія платитиме різницю.

Л. КРАВЧУК: — Я підтверджую цю точку зору: після визначення всіх аспектів і щодо флоту, і щодо бази, буде визначена і їхня вартість. На основі міжнародної практики. Якщо ця вартість буде більшою, то платитиме Росія, якщо менша, то Україна визначить, скільки вона повинна платити.

Кор.: — Ви, два Президенти, чи підраховували приблизно, скільки коштів має Росія чи України цей відкуп флоту? Ви все-таки чітко домовилися, що Росія викупляє чи ні?

Б. ЕЛЬЦІН: — Ми домовилися, що Росія викупляє, і ми безумовно знаємо повну балансову вартість Чорноморського флоту, і скільки коштує половина.

Л. КРАВЧУК: — Ми знаємо тільки щодо флоту. Ми не знаємо до кінця, у всякому разі я не знаю міжнародних принципів, норм і правил використання бази. Бо ми, повторюю, розділили це на дві частини: проблему флоту і проблему бази.

Б. ЕЛЬЦІН: — А для того, щоб була спільна думка про суму, і створена спільна комісія, яка працюватиме у вересні і до кінця місяця, має видати повний розрахунок.

Кор.: — Чи обговорювалися проблеми стратегічної ядерної зброї?

Б. ЕЛЬЦІН: — Так, це питання обговорювалося, і щодо нього ми домовились пов-

ністю: прем'єри підписали відповідну угоду.

Л. КРАВЧУК: — З трьох питань, що обговорювалися, саме з цього знайдено рішення.

Б. ЕЛЬЦІН: — Треба сказати: ядерна зброя, боготомитимуться на території Росії за компенсацією України російським ураном, закладеним у ці боготомити, але вже незабаром — для постачання атомних електростанцій — з розривом у рік.

Кор.: — Тактична ядерна зброя, вивезена у черні мінусового року, так саме буде повернута в Україну?

Б. ЕЛЬЦІН: — Ми це не обговорювали.

Л. КРАВЧУК: — Як вона може бути повернута Україні, коли вона вже розкомплектована?

Б. ЕЛЬЦІН: — Повністю знищена... Леоніде Макаровичу, йдеться про компенсацію.

Л. КРАВЧУК: — Ви кажете: компенсація. Є доручення міністрам, щоб вони це питання вивчили. Це питання ми поставили тільки як завдання, а не підписали документи.

Ще хочу додати: крім боготомити, у нас є ще ракети, є палівне. Це питання ми і раніше обговорювали з Борисом Михайловичем, була розмова з Президентом США: ми проситимемо, щоб нам надали допомогу в демонтажі і знищенні не тільки боготомити, бо вони — лише частина цієї великої проблеми. Але про це ми домовлятимось окремо. Для нас така проблема існує.

## «НЕГАЙНА ВІДСТАВКА ПРЕМ'ЄРА»

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Протест з приводу економічного союзу заявив Конгрес українських націоналістів. «Це перекреслення незалежності держави», — говориться в документі. — І це діється, як на глум, у 60-у річницю голодомору, яким Московська імперія знищила понад сім мільйонів українського селянства. Одна з вимог ОУН — негайно замінити прем'єр-міністра.

Актom зради інтересів українського народу з боку уряду Л. Кучми названо намір укласти економічний союз з деякими політичними організаціями та військовими професіоналами України. Вони закликають громадян області та всієї України «до широких акцій протесту проти зрадничих дій уряду», готуватися до широкомасштабного страйку з вимогами відставки уряду Л. Кучми, відмови від кабальних угод, призначення нових виборів до Верховної Ради. Пелітична ситуація, зазначається в заяві, вимагає рішучих дій від усіх громадян, зокрема від Президента Л. Кравчука — як гаранта державності України.

## Стратегічні ракети виводяться в Росію, або хто хазяїн у нашому домі!

Як відомо, свого часу Верховна Рада України спочатку заявила про без'ядерний статус, а потім націоналізувала всі ядерні сили, що розташовані в Україні. Оговтавшись від такої несподіванки, ядерні держави під проводом США почали «тиснути» на Україну для присвоєння ратифікації договору про скорочення стратегічних ядерних сил.

Покли депутати радяться в комісії, намітити західних держав почати здійснювати під російськими вітрилами. Це напередодні поїздки пана Морозова до Сполучених Штатів Америки до Вінніппегу в ракетну армію поступити наказ із Москви про зниження боготомити армії, графік зняття головних частин і ракет двох полків з бойового чергування і вивезення цих частин на територію Росії.

Нещодавно перші вантажі відправлені з подільської землі. Услід за ними направлялись найкращі спеціалісти з числа офіцерського складу. Відтак успішна приватизація житла, фінансові розлучення тощо. З свого боку Росія підтримує цей міграційний процес негайним врученням на новому місці службових ордерів на квартири, десятикратним підвищенням зарплати (проти української) і т. ін. Робиться все, аби дискредитувати Україну у спроможності утримувати власні збройні сили. «Я не уявляю, на зусилля Подільському корупції «Голосу України» один з офіцерів-ракетників з іронією сказав:

— Якби нам й Італія так платила, ми б не відмовились!

Отже ми маємо військи і такі порядки. Правда, Міноборони України має ніби свою структуру — центр адміністративного управління стратегічними силами. Однак її представники були на Подолі один раз. А для того, щоб розібратися в усіх процесах, що тут відбуваються, потрібна не експертиза поїздки під приїлком відеокамер, а копінка повсякденної роботи у парі з правоохоронцями. Але після того, як армійський контррозвідник вивели з територіального підпорядкування управління Служби безпеки України, інформація почала ретрусуватися, як і коліси, армія й не рухалася. А хто собі ворог? Чинить тактилі, як кажуть, ті, що більше платять. А більше платять сьогодні Росія. Переверненнями, посадами, резервами, квартирами і т. ін. Навіть ваучерами!

Для українського парламенту, гадаю, залишилося одне: подивитися з боку, як хазяїнувати чужі люди у його домі.

Михайло ВАСИЛАШКО, власний кореспондент «Голосу України» по Подолію.

## ...АЛЕ ПОЛІТИЧНИЙ ПРЕСТИЖ УЖЕ ВТРАЧЕНО

Його можна повернути тільки на шляху ефективних реформ і праці продуктивнішої, ніж у сусідів

Відповідаючи на моє запитання, прес-секретар російського Президента В. Костиков сказав: «Росія не ставила собі за мету поставити козла на коліна. Україна на коліна не стала, тому запитання некоректне». І додав, що коли переговори ведуть сусіди, то все має вирішуватися в нормальній психологічній обстановці.

На жаль, навіть якщо не називати всі рішення, прийняті в Массандрі 3 вересня, продиктованими Росією, навіть якщо не ставити під сумнів коректність російської сторони, то психологічну обстановку на переговорах створювала Росія. Вона об'єктивно не могла не диктувати свої умови, бо всі підстави для цього створювала внутрішня економічна і політична ситуація в Україні. Той же В. Костиков м'яко зазначив: «Складність переговорів почасти зв'язана з тим, що між українським урядом, Президентом і Верховною Радою нема достатнього політичного взаєморозуміння. Для того, щоб вирішувати серйозні стратегічні й економічні питання».

Результати переговорів у Массандрі — це очевидне для всіх підтвердження того факсу, яке отримало все наше керівництво, розбудовує нашу незалежну державу. Всередині країни це проявилось в неспроможності проводити

### Точка зору

таку економічну політику, котра забезпечила б той розвиток, який був перепропонований незалежності, забезпечила б його нарощування завдяки ринковим перетворенням і структурній перебудові економіки при збереженні старих економічних зв'язків, робила б Україну платоспроможною державою. Сьогодні ж ми маємо величезний борг Росії і опинилися на межі енергетичного голоду через призупинення поставок російських енергоносіїв. Росія повинна була використати таку ситуацію, і вона її використала, фактично претендуючи на частину символів державності України (флот і бази) і гарантії її безпеки (стратегічна ядерна зброя — це нехай і небезпечний, сумнівний, але «гарант»).

Саме через дві останні обставини значимі є і політичні, і моральні втрати молодого незалежного України. Після стількох гучних заяв щодо потреби свого флоту й неприпустимості присутності на українській території чужих військ все виявилось простою балаканиною. Особливо на фоні недавнього видення російських військ з Литви. Втрачено політичний престиж держави і всередині, і назовні. Значно змінилась геополітична обстановка і

в усьому чорноморському регіоні, і зокрема в Криму, де відомо, що святкуватиме перемогу, а головне — буде російська військова присутність. Розчарованими себе відчують і ті, хто хотів би зміцнення України як противаги неосюзним амбіціям Росії та її намаганням відтворити щось імперське. І повністю стосується і стратегічної ядерної зброї, право на матеріальну компенсацію, за яку і гарантії безпеки від ядерного клубу України може втратити автоматично, коли ракети поїдуть на північ...

Однак обидва Президенти зазначили, що результати переговорів — продиктовані ситуацією. То чи є в них щось позитивне? Для Росії — безперечно. Для нас — також. Зокрема, Україна може часково розв'язати енергетичну проблему, відшкодувати частину боргів, одержати ядерне паливе для своїх АЕС, позбутися необхідності утримувати «машину» Чорноморського флоту, який у такій кількості (і якості) України нестортить. Об'єктивно після цих домовленостей в Росії змінилося політичне становище. Б. Ельцин, який у порівнянні з російським парламентом зарекомендував себе більшим «прокурором». Невже це наша допомога Б. Ельцину?

Адже тепер він вибів з Рук опозиції такий козир, як Севастополь?

А з огляду на вищезазначене, все схоже на ситуацію, коли ми здалися на милість переможця в надії, що той її проявить, бо йому вона теж вигідна. Або коли нема нішого виходу і треба зберігати хоч те, що можна зберегти, або коли просять перепочинку, бо сподіватися чи то на диво, чи то на пошук якогось виходу. Чи підходить щось для сьогоднішньої ситуації в Україні і чи може вона щось використати? Звичайно. Але успішно тільки за умови: що наразі Україна, наприклад, знайде альтернативні джерела енергоносіїв, стабілізує фінансову систему, почне долати економічний кризис, відновить вигляд обох сторонам економічних зв'язків, одержить від когось достатні кредити, відмовиться від ідеї швидкого створення свого флоту на Чорному морі, який тепер доведеться будувати своїм коштом, тощо. Тож здаючись всі причини, що привели Україну до Массандри, все оте протистояння — деструктивне і безплідне — наших влад, дивись: неважко потрібний якийсь особливий раз передбачення, щоб раніше цього всього не уявляти?..

Володимир СКАЧКО, оглядач. Київ — Ялта — Київ.



Кілька вступних і, може, полемічних міркувань з цієї нагоди

Те, що відбувається цього року в Синельниківському районі, уже тепер сприймається як унікальне явище, це ж бо треба і уміти, і вірити у свої сили, і дійсно мати сміливість, аби наперекір труднощам, суцільним нестаткам та обвальній інфляції затіяти справу, котра вимагає надто величезних витрат і не менше зібраності, волі та старань.

Але щоб збагнути, що уже відбулося у районі, треба ще раз поговорити про страдницьку долю наших сіл. Не лише за рахунок яких, а й на шкоду яким у колишньому Союзі жили та розбудовувалися міста й індустріальні велети.

Ми будували та будували міста, що з цього вийшло, зараз уточнювати не станемо. Але що тим часом згубили десятки, сотні, тисячі неповторних сіл-садиб, це поза всяким сумнівом. Адже коли нарешті ніби запригадили причастити і села дешиною соціальних та побутових благ, то не знайшли нічого кращого, як закликати людей на поодинокі центральні садиби, а зграї зелених та веселих сіл і хуторів докляд ним проголосити неперспективними — такими, що не потрібні і приречені цезнути.

Спохвтавшись в останні роки, у тому числі уже й у «застійні», ми всі наче почали зворушливо перейматися і опікуватися нещасною долею скриджених села. Чо, правда, більше лицемірно проливали слези, шкодуючи по занепадених селах, ніж щось на ділі робили для них. Хто обмежувався гарними напхками вертати селянам борги, а зашкребти достоту коштів не спромоглися. А хто такі докладав зусиль — хай навіть для того, щоб похвалитися: ось, мовляв, ми які!

У нас, на Дніпропетровщині, приміром, кілька літ поспіль у віддалених районах почергово влаштовували так звані науково-практичні конференції з соціальної забудови села. Це коли всі гуртом «навалювалися» на окремо взятій райцентрі та кілька найбільших сіл поблизу нього, зводили в них магазини, лікарні, школи, прокладали дороги, водогони, газопроводи і т.ін. — І потім звозили «своди сільських ватажків з усіх угод, щоб училися, як це робиться. Хоч поки «підтягували» показовий регіон, іншим просто не перепаладо матеріальних і фінансових ресурсів.

Однак не смію ніяк суворо судити «архітекторів» і такої забудови, бо певні жадаї зміни на село — бодяк частково, бодяк вибраним — вони принесли. Та в основному реальність сумна. Вона полягає в тому, що порожні і порожніють села десятками і сотнями, залишаються в них лише престаріли.

То чи ж зуміємо ми, як стачити нам глязду припинити нарешті збитування над тими людьми, хто хоче чи заохоче тепер господарювати на землі?

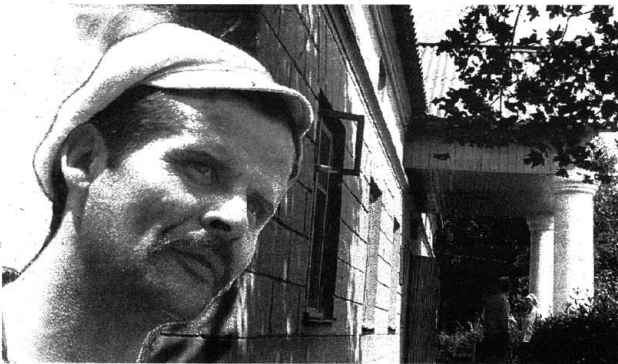
#### Тридію задумано відновити

Навесні розлетілася по області звістка, що на Синельниківщині восени плановано конференцію з практичної забудови сіл, радше, відбудови, а по суті — відродження занедбаних сіл. Багато відразу спало на думку про паралелі з отими недавніми галасливими «науковими», про які згадувалося вище.

— А як насправді, коли говорити про задум і його втілення? — запитує представника Президента в Синельниківському районі Володимира Аляхіна. — В чому, дійсно, відмінність теперішньої «масової» забудови від попередніх, чи їх здійснювали на Дніпропетровщині?

В.Аляхін: Ми обминули не лише Синельникове, а й більшість центральних садиб господарств. Натомість зосередилися на так званих тронедостатніх селах. На них, в яких обмаль чи й зовсім не залишилося людей працездатного віку.

# ОСІНЬ. ЧАС ВРОЖАЮ І НОВОСІЛ



Будівельник Василь КОРСАК із Закарпаття.

Кореспондент: Які й були свого часу проголошені неперспективними?

В.Аляхін: Нині це, по суті, розорені населені пункти, мешкають у них винятково пенсіонери. Порожні, як пустки, оселі, зарослі сади і городи — такого можна було у нас надивитися скільки завгодно. Першозаваніка, Бегма, Старолозуватка, Роздолля, Терса, Богуславка, Вільне, Носачі, Кодяцьке... Я по пам'яті перелічую назви, а вони могли б незабаром зникнути з карти і з нашого ужитку, як уже щезло чимало інших: Шкода людей: ні газу, ні води, ні путньої дороги. Магазин-лоток, відчинений через день на третій, листоснопа раз на тиждень... Тридцять вісім сіл у районі набралось, яким загрожувала така сама доля. Це, коли хочете, трагедія, про яку мало у нас говорять.

Кореспондент: Але чи повертяться сюди хто-небудь молодий, здоровий і повен енергії? Може, пізно, марно старатися?

В.Аляхін: Відродити занепадні села, хоч би в це що сьогодні нам стало, — таке прагнення і районної, і обласної держадміністрації. Ми розпочали велику роботу задля того, щоб і завтра жили у цих селах люди. Скажу більше: багатостраждальне українське село споконвіку було хранителем благополуччя свого народу, тараantom його духовного здоров'я і матеріального достатку. То й сьогодні насамперед економічне, а також будьяке інше відродження України залежатиме від того, як почуватиметься, як оживатиме село.

Кореспондент: Та чи обов'язково бути йому багатолюдним? Можливо, варто задуміти передати фермерам, а вже вони дадуть їм раду, як ви гадаєте?

В.Аляхін: Повторюю, що ми воліємо, аби люди жили у наших селах — і цим уже сказано. А де вони працюватимуть: у колгоспах чи власних фермерських господарствах, — то інша річ. То потім визначиться. І хіба фермер самотужки швидко забудується з належними зручностями? Хоч підкреслити особливості: ми не виробничі об'єкти зараз споруджуємо, а винятково соціально-побутові. Тож це не лише спокутування гріхів наваздогін тим, хто уже відпрацював своє. Це така перш за все намагання зберегти село з його одвічними принадами і водночас пристосувати його для нового покоління.

Кореспондент: У такому разі ознайомте з обсягом робіт, які вдаюся упорати або завершувати?

Соціальне відродження розорених сіл в задумі та виконанні обласної і Синельниківської районної держадміністрації Дніпропетровщини

спортом, технікою, художньою творчістю. І багато іншого щоб було.

В.Аляхін: Соціальну інфраструктуру у районі створювали. І вона є. Інша річ, що благодення. Та й занепадає вона, розвалювалася. Відразу за все ухопитися неможливо, то ми пішли таким шляхом: ремонтуємо, лагодимо, добувонуємо і розбудовуємо, урізноманітнюємо. Скажімо, аж 168 об'єктів доводило до пуття цього літа райспоживспілка. Своя програма була у медиків. А уже не кажу про те, що провели ремонт усіх без винятку шкіл і дошкільних закладів. Разом набралось кількості споруд, на яких добре попрацювали.

Маю спостереження: вся наша робота теперішньої відроджує передусім людей, потяг до доблесті, зацікавленості і краси. Вам доводилося бувати в «неперспективних» селах? Звертали увагу, що там навіть парканні старі і трухлі, не лише хати? Що біля дворів безлад, бур'яни та сміття замість квітів. Замислювалися, чому? Коли село забуде й покинуть, то і люди байдужі до середовища, у якому живуть. І зовсім інші настрої повертаються тепер.

Далі ми повинні будувати й нові магазини, лікарні та школи — це буде логічне продовження цього річної акції. Тим паче, що й нинішнього літа змогли спорудити два лікарняні комплекси, два клуби, дитячий садок і школу.

Кореспондент: Напрошується запитання про кошти, будматеріали, трудові ресурси... Як зуміли «викрутитися»?

В.Аляхін: О-ой-ой, складне це питання. Якби не допомога, підтримка облдержадміністрації, представника Президента в області Павла Лазаренка, нарядж чи втілює б усі намічене. Користуючись нагодою, не можемо не висловити вдячності на адресу всіх обласних служб та відомств, так чи інакше причетних до «синельниківської епопеї». Але що керівникам району, сільських Рад, господарств довелось витримати неабиякий іспит — не таємниця. Та хто почав забудувувати, упорядковувати села, прибирати двори, той уже ніколи не перестане це робити.

Коліс замилювали очі, виполуючи в полі бур'яни край дороги, якою їздили начальство. А зайдемо угліб — мишій і пірий по коліна. Та чи родила щедро нива від того? Ні, звичайно. А нині нам і поготів потрібно тільки вагомі укинки, щоб і далекі села не заросли бур'яном, навалили, радували народ — так би я визначив сенс усього того, що задумали і здійснюємо.

#### Така вона, правда, якщо домагається її не покладаючи рук

За гіперболу вважав я, коли хтось, через багато літ повернувшись у знайоме село чи місто, вигукнував: «Не впізнаю, так змінилося!». Тепер згоден, що справді можна не впізнати. Хоч на Синельниківщині я й приїхав, звичайно, не через багато літ. Район оновився напрочуд швидко й наче несподівано. З власних вражень не приховую і такого: працюю в області замоало не двадцять років, є у нас райони та міста, які мені подобаються. А є й неоквірні, розшарпані, незатишні — не припадають до душі, і квіт. Ви, певно, здогадалися: для мене до останніх належав і Синельниківський район.

Відтепер ставлення переіначилося, мов за помахом чарівної палички. — Село безлюділо, і ми над усім переймалися нестачею кадрів, насправді не було умов для пристойного життя, — каже голова Михайлівського колгоспу Петро Шевченко.

Петро Григорович тяжко зітхнув, явно шкодуючи за втраченим.

(Закінчення на 6-й стор.)

Продиктовано  
в номер

## «Проїмо флот, а що далі?»

Наукова громадськість Львівщини (всього 110 підписів) звернулася до Президента України Л. Кравчука з відозвою, де зазначено, що підписання договору про економічний союз призведе до втрати Україною суверенітету. Цю ж думку висловили у прямому телефоні представник Президента С. Давимук і голова обласної Ради М. Горинь. Рішуче «Ні!» згаданому договору висловили учасники віче, що відбулося в неділю. З приводу можливої передачі частини Чорноморського флоту у рахунок боргу Росії львів'яни стривожені: «Проїмо флот, а що далі?»

## Свобода — це завжди більше роботи

Вчора минуло 50 років з дня, як було визволено від гітлерівських окупантів першу в Україні область — Луганську. 695 братських могил залишилося після цього на Луганщині, де вичисним сном спочивають понад 100 тисяч воїнів. Окупанти підірвали і затопили 527 шахт, що давали кожного року близько 35 мільйонів тонн вугілля. Залишилися в руїнах заводи і фабрики, електростанції. Та вже через кілька місяців шахти почали видавати вугілля. На початку травня 1944 року надійшов перший промисловий струм із Штернівської ГРЕС, в цьому ж році відновив виплаву чавуну і сталі Ворошиловський металургійний завод (нині Алчевський металургійний комбінат)...

## ... Згадаємо страшні бої

На Донеччині відзначають 50-річчя звільнення шахтарського краю від німецько-фашистських загарбників. До обласного центру з'їхали колишні фронтовики-визволителі з багатьох областей України. Розпочали зустрічі ветеранів із трудовими колективами, молоддю міста, керівництвом області. Урочисті збори і святковий концерт, присвячені волеві, відбудуться у крамному Палаці культури Донецька — «Юність». Донечани і гості міста візьмуть участь у закладенні каменя для майбутнього пам'ятника колишньому командирові Південного фронту Михайлу Толбухину, відвідають легендарну Савур-Могили, хвилююмо мовчання вшанують пам'ять загинувших воїнів.

## Поки що тільки 199...

Одеса виїхала на «фінішну пряму» до свого 200-літнього ювілею. Сталося це минулих вихідних, коли її мешканці теж відзначали день народження свого міста — поки що тільки 199-у річницю. Центральню подією торжеств став масовий хреснийхід від Свято-Михайлівського монастиря, де відбулася панакхда по засновникам міста, до пам'ятника Дюку на Приморському бульварі, а потім — до Соборної площі. Було немало й інших святкових подій: театралізована вистава «Пастораль Воронцовського двору», пісенне шоу на Дерібаській «Любимому місту» — народні артисти України, виставки квітів, спортивні змагання, конкурси, лотереї тощо. Малечу ж особливо порадувала незвична проєція звірів — мешканців зоопарку, що пройшла через всю стару частину міста аж до парку Шевченка. А чоловіків її симпатичний слоник радівав, який є, можна сказати, «оминим одеситом, бо народився рік тому саме тут, у місті над Чорним морем».

# «УКРАЇНА — КЛОНДАЙК ЕНЕРГОНОСІЇВ!»

Таке інтригуюче твердження належить молодому науковцю Каліфорнійського державного університету Девіду Поттеру. Він приїхав до Черкаса з оригінальним проектом дослідження, в якому довіє, що наша держава може в недалекому майбутньому частково, а згодом і взагалі відмовитися від бензину, вироблюваного сьогодні з російської нафти.

— Це не фантастика, Девіде?

— Навпаки — точні розрахунки і науковий прогноз. Й жодного центу сенсационності — майже весь автомобільний транспорт країн Південної Америки, Мексики, Філіппін, Індії, Непалу працює на етилово-му спирті. Це економічно вигідно, екологічно доцільно і такий шлях — розробки альтернативного пального — прийнятний, гадаю, і для України, котра має у цьому плані неосяжний потенціал.

— Але ж спирт — це ж... небезпечно?... Для любителів випити...

— Досвід багатьох країн перекоонує, що це не стає національним лихом.

Втім, ось приклад: у вашій країні самотою може виготовити будь-який громадянин, але ж не всі стають п'яницями...

— У чому суть твоєї програми?

— Повторюю: Україна — це клондайк невичерпних відновлювальних джерел енергії. Їх безліч, та я зупинюся на пальному. Ні для кого не є таємницею, що кожної осені на полях сільськогосподарських підприємств, переробних заводах продаються мільйони тонн цінної сировини, продукції та її відходів — від прозаїчного хвостика цукрового буряка до меліси на цукрових заводах. Аби все це багатство переробити на етиловий спирт (обладнання і технологія такої переробки широко використовуються на Заході), його б вистачило, щоб витягнути Україну з «бензинової» прірви.

— Величезно замалювано. Але для цього необхідні солідні кошти...

— Безперечно. Результати моїх досліджень підго-

## Контакти

товлені для потенційних виробників альтернативного пального як в Україні, так і в США. Допомога американських фірм у вигляді інвестицій, створення спільних підприємств стануть гарантованими чинниками оздоровлення економіки України. До речі, кілька природоохоронних агентств США також зацікавилися співпрацею у галузі відновлювальних джерел енергії в Україні. Бо ж відомо давно: у нас краща техніка, а у вас — розум...

— Девіде, а чому для «практики» ти обрав саме Черкащину?

— О, це не спроста! Перше, місто Санта-Роза, де мешкає моя сім'я, — побратим Черкаса. По-друге, кращого «палацдару» для впровадження новітньої технології, як ця область, не знайти — і в географічному, і в економічному, і в науковому плані. І, найголовніше, — лиш на Черкащині працює близько 28 цукрових та спиртних підприємств, сотні



переробних заводів і цехів. Хіба не простір для аченого та бізнесмена?

— Ти вже маєш партнерів?

— Скажу так: моїм проектом цікавляться, вивчають, зв'язують. Їх цікавлять серйозні пропозиції, однак про них говорити рано.

— А якщо в інших регіонах знайдуться бажачі налагодити з тобою зв'язки, де тебе знайти?

— Прощу — в Черкасах я працюю ватиму до листопада. Мій офіс знаходиться в будинку Товариства дружби з зарубіжними країнами. Телефон: (044) 45-20-25.

Лілія

ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

## Щойно з друку

### НА ХРЕСТІ ГОЛОДОМОРУ

Так називається поетична антологія, що стала справді поетичним відлунням найстрашнішої трагедії нашого століття. Поряд з відомими вже поезіями тут вміщено чимало творів, що друкуються вперше. Відкриває збірку віршем Павла Тичини 1921 року «Загуло в двері прикладом». Геніальному поетові мушеницька доля відомла ще рівно 12 років до того моменту, коли він змушений буде написати в страшному 33-му антиприродній його витонченій натурі панегірик «Партія веде»... А власне назва антології перекрується з назвою поеми Миколи Руденка, відомого нашого ликаря духу, — він творив її в психоневрологічному диспансері, насильницьки загнаний туди свого

часу тоталітарним радянським режимом...

Твори понад 50 авторів об'єднані у цій невеличкій книзі, випущеній у світ фірмою «РІФ». Упорядники — поети Юрій Каплан (президент фірми) та Володимир Забаштанський. Новим виданням фірма «РІФ» продовжує традицію, розпочату виходом у світ збірки «Відлуння Бабиного яру» 1991 року. І, гадаємо, сподівається тим самим, що література, за словами Йосипа Бродського, є надійним протистоянням будь-яким — відомим та майбутнім спробам тотального, масового підходу до розв'язання проблем людського існування.

Людмила БАРАНЕВИЧ.

## «ПРАВИ» НЕ ХОЧУТЬ БУТИ «ЛІВИМИ»

### Проблема

Мова не про партії, а про автомобілістів. Відміняє пункт недавно прийнятого закону України «Про дорожній рух», де йдеться про заборону експлуатації автомобілів з правостороннім кермом, зажадали на проведенню в Одесі цими днями

масовому мітингу власники автомобілів — моряки, рибалки, бізнесмени. Тут автомобілів японського виробництва десятки тисяч. Що ж робити? ДАІ пропонує переобладнувати системи управління на лівосторонні. Але ж вартість цієї послуги часто перевищує вартість самого автомобіля. Обставинку загострило й те, що сотні

## Коротко

### Фестиваль української культури в Румунії

починається сьогодні в Сучавському повіті — осередку мешкання українців. У ньому братимуть участь професійні митці та аматори. Організатор фестивалю — Союз українців Румунії. Минулого року таке свято відбулося в дельті Дунаю.

### Учитись, учитись, учитись...

1 вересня був День знань великого стояння коло хлібних крамниць. І ось у центрі століття, неподалік магазину «Поезія», а в той день побачив двох школярів (они самі підтвердили, що школярі). Хлопці продавали хліб! Але не по 164 купони, а по 500. Протягом двадцяти хвилин продали 30 буханців!

Юрій ЗАДОЯ.

Київ.

### Від Дінця до Донбасу

Договір про співробітництво на два роки уклали Федерація незалежних профспілок Луганщини та Ростовська-на-Дону Рада профспілок. Йдеться про прямі економічні зв'язки, спільні культурні та спортивні заходи, обмін путівками в будинки відпочинку та санаторії.

Анатолій КОВЕЛЬНИК.

Луганська область.

## Новини культури

### Поезія — подруга бізнесу

Своєрідно закінчився візит представника англійської фірми «Станкей» Роджера Маттенсена до Кіровоградського ВО «Червона зірка». Крім домовленостей про спільну діяльність у сфері бізнесу, він повів до Англії збірання творів Т.Шевченка, І.Франка, Лесі Українки, М.Коцюбинського. Їх вручив генеральний директор об'єднання Василь Гутник для поповнення українського відділу бібліотеки Оксфордського університету, який він і започаткував, подарувавши під час недавніх відвідань острівної країни збірку українських народних пісень.

До речі, один з найкрупніших промисловців держави не тільки любить поетичне слово, а й сам виявляє неабиякий хист до нього. Кілька місяців тому кіровоградські читачі познайомилися зі збіркою віршів В.Гутника «Осіння».

Микола ВОЛОК.

Кіровоградська область.

## Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

## Бумеранг

### НЕ СУДИТЬ, ТО Й НЕ СУДИМИ БУДЕТЕ?

В одній з програм місцевого телебачення голова Дніпропетровського обкому профспілки працівників агропромислового комплексу Дмитро Романюк повідомив, що його профспілка виступила ініціатором порушення кримінальної справи стосовно кількох найвищих посадовців області, передуми Президента України Леоніда Кравчука і колишнього

Прем'єр-міністра Вітольда Фокіна.

Дмитро Романюк уточнив, що дійсно завершується робота над документом, який буде направлено Генеральному Прокурору республіки Віктору Шинкаренку і голові постійної Комісії у питаннях законодавства та законності Верховної Ради Олександру Коцюбі. Мова йде про ознаки складу злочину відразу за кількома стаття-

ми кримінального кодексу. Скажімо, введення купонів, на переконання профспілкових лідерів, виключило будь-яких захисників заробітної плати і призвело до розвалу фінансово-кредитної системи в країні. Подальша ж невинна інфляція спричинила безперечну конфіскацію заможності населення.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.



# НАШІ Й ТАМ ШУКАЮТЬ НОВИХ ПАРТНЕРІВ

Те, що вчора ще було тасмачею за сімома замками, зараз розкрилося для всіх бажаних. На колісних надскрептованих підмосковному військовому аеродрому в Жуковському, колишньому центрі авіаційно-космічної радіоелектроніки імперії, урочисто відкрито 1-й Московський міжнародний аеросалон.

Те, що він чудово доповнить два найбільші світові аеросалони — в Фарнборо і Ле-Бурже, — стало зрозуміло з перших хвилин. Так само, як і туди, до Москви злетілися фахівці з найбільш розвинених авіаційних та космічних компаній світу. На ньому представлено літальні апарати, зроблені в Америці, Європі, Азії. Але, звичайно, найбільш представницька експозиція — російська. На полі льотно-випробувального інституту імені М.Громова виставлено італійські лайнери конструкторських бюро імені

А.Туполева і С.Львова. Причому останнє вперше показало новий тип аеробуса ІЛ-96-М. Прямо перед вразливою публікою здіймаються в небо Як-141 вертикального зльоту, а десь високо над хмарами чутно крадіг винищувачі МІГ-29 новітньої модифікації. Радомі їхня ланка аж біла самісінької землі робить крутий розворот над льотним полем і, на мить зависнувши над глядачами, знову впирається в хмари, роблячи фігури вищого пілотажа.

А над краєм це зеленого підмосковного лісу випису-

## На зв'язку Москва

ють фігури англійських льотчиків з компанією «Бритіш аероспейс», які показують у дії машини бізнес-класу. До речі, легкомоторних літаків у Жуковському не менше, ніж винищувачів і наддальних лайнерів. Особливою популярністю від першого ж дня зажали американські «Гольфстрім» та російські «Дует» і «Гжел», зроблені на фірмі М'ясищева.

Але далеко не всі законодавці авіаційної моди поспішили взяти участь у новому аеросалоні. Це цілком зрозуміло: гранди надто високо цінують власне ім'я. Та, на думку багатьох фахівців, уже наступного року й вони, скоріше за все, будуть представлені в Москві.

Другий великий розділ зосереджено в самому центрі російської столиці — у виставочному комплексі на Красній Пресні, де представлено космічну техніку — літальні апарати, дитини, антени, а також устаткування для аеропортів та системи контролю за повітряним сполученням.

Серед учасників салону чимало знайомих з КВ імені Антонова. Прилетів сюди «Руслан», прибули наші київські конструктори. Є надія, що кооперування з авіабудівниками з інших держав дасть змогу нарешті вивести українські лайнери на провідні міжнародні траси. Для цього є всі можливості.

Лілія ГЕОРГІЄВА.

## Погляд



Перспективи створення в Україні відритих економічних зон дебатовані вже давно і на різних рівнях. З цього приводу лунають аргументи як «за», так і «проти». А от у Києві вирішили це питання однозначно. Тут уже багато років з успіхом функціонують кілька відритих економічних зон, де співіснують сучасні зморожені із скла та металу і середньовічні річки (на змійку).

## Гортаючи зарубіжну пресу

Офіційні представники міністерства охорони здоров'я Росії повідомили про виявлення нових випадків холери, тифу, туберкульозу, бубонної чуми, сибірської виразки, а також про спалахи дифтерії. Є також неспілкувані повідомлення про випадки виявлення маврицьких комарів в околицях Москви. Збільшення випадків інфекційних захворювань пов'язано з потімним зараженням, погіршенням санітарно-економічних умов, а також кризовим станом економіки в Росії. Виявлення окремих випадків або розповсюдження інфекційних захворювань, що звичайно асоціюється з країнами, що розвиваються, є тут пошуком моментом для багатьох, хто вважає, що Росія — це високо розвинена країна з універсальною системою охорони здоров'я.

«Вашингтон пост» (США).

Душанбе.

Юрій КУШКО.

## Отакі!

## А «ТОВАРИШІ» СВОЄ ПРАВЛЯТЬ

### Як неокомуністи хочуть реанімувати імперію

У міському Будинку ветеранів, поблизу музею і з'їзду РСДРП, відбулася зустріч вірних лєнінців — лідерів комуністичних партій Росії, Білорусії України. Вони збиралися, щоб обговорити свої плани й урдинувати зусилля для відтворення СРСР, котрий, як відомо, перестав існувати завдяки переговорам, які відбулися на білоруській землі.

Керівники трьох «братніх» компартій вели серйозні розмови про ліквідацію СНД. У який спосіб? Не дивуйтеся, але вони вважають за можливе зробити це парламентським шляхом. Тому закликали депутатів Верховних Рад Росії, Білорусії України денонсувати Біловезькі домовленості. Відповідні вказівки вже одержали парламентарії-комуністи цих трьох країн. На зустрічі та-

кож було вирішено створити раду комуністичних партій колишніх радянських республік.

Попервах до неї мають увійти представники слов'янських комуністичних партій, а вже згодом, на заклики лідерів РКП, КПУ й БКП, мають приєднатися й інші «товариші» по колишньому СРСР.

Віктор ХОРОШКО.

Мінськ.

## Відгомін події

## ЗАБУТИЙ І БОГОМ, І ЛЮДЬМИ

13 травня 1981 року на площі Святого Петра в Римі турок Алі Агджа кількама пострілами поранив главу римо-католицької церкви полка Іоанна Павла II. Папу врятували. Терориста схопили і засудили до довічного ув'язнення.

Аж через п'ятора року, 25 листопада 1982 року, в Римі було арештований болгарин Сергій Антонов, чиновник з таємного бюро авіакомпанії «Балкан». Його звинуватили як організатора №1 злочину на папу. Та похалася лав Антонова, яка протягом кількох наступних років була голою обох ідеологій, двох суспільних систем. Кілька років на погані оберт працювали дві грізні парадистичні машини.

Як же склалася доля людини, яка потрапила у вирій того ідеологічного протистояння?

Судовий процес над Сергієм Антоновим закінчився тим, що його виправдали. І 2 квітня 1986 року він повернувся до Софії. Сергій зустрів як героя, бо в Римі він тримався мужньо, хоча його й «оборобляли» психотронними препаратами, щоб вилунити на психіку і роз'язати язика. «А що Сергій має сказати, — мовить мені сестра Антонова Тая Георгієва, яка доглядала його в Італії, коли він був під домашнім арештом. — Брат ніколи не мав контактів із спецслужбами. Просто йому не поталанило — чомусь за західним сценарієм вибір упав на

нього, людину смиренну, з емоційною натурою».

Після повернення додому Антонов отримав зарплату за всі роки перебування під слідством, купив собі «Ладзу». Продовжив працювати в авіакомпанії «Балкан». І — все, про нього забули. А тим часом у Сергії почалися проблеми — сімейні, із здоров'ям. Від нього пішла жінка. Він замкнувся в собі. Роками м'яке ні з ким не спілкується. З неможливою уявити в контакт. А в інтер'ю йому доводилося робити те, що не потребує ініціативи, прихв'яття рішень. Книг та газет йому не цікавили події в світі. Єдине, що любив, — прогулянки. Якось я зустрів його в парку. Високий, дуже худий, з костьми, при краватці. Мені сталося, що людей навколо він помічав. «Але машини водити „дантистично“, — сказали мені репортери газети «24 часа» Павла Хосені та Росен Яна. У Ангелова з'явилися «білі плями» в пам'яті. Ніяких порохів не приймає, боїться. Без сумніву, дається взнаки «оборобка» медикаментами у клінічному госпиталі в Італії.

На превеликий жаль, за сім років, відколи він повернувся додому, лише один раз його оглядали в поліклініці авіакомпанії. Навіть з професійної точки зору (що ж йому там давали, які наслідки?) ніхто з медиків не поцікавився. «Якийсь професор мав приїхати з Москви, — каже мені Тая, — але щось йому завадило».

Тепер Антонову 44 роки, мешкає з матір'ю в квартирі, яка потребує капітального ремонту. Живе на невеличку зарплату. Ще й донці-студентці допомагає. «Забудий і царем, і богом, і всіма, — розповідає про нього сестра. — Його треба лікувати, а навколо — стіна байдужості. Остання надія — на президента Желева».

Василь ЖУКІВСЬКИЙ.

Софія.

## Трагедії

## СУМНЕ ПОВЕРНЕННЯ З ЧУЖОЇ ЗЕМЛІ

Два місяці провів у пошуках сина в ущелині Таушдара у Таджикистані житель міста Миколаєва полковник Микола Портков.

Місцеві жителі розповіли, що востаннє бачили його сина, Юрія, молодого лейтенанта таджикської армії, на початку червня. Під час перестрілки з бойовиками ісламської опозиції його було поранено в обидві ноги та руку. Потрапив у полон.

— Судячи з розповідей, поранення вогні, пошкодження не знаючи, — говорить Микола Арсенієвич. — Прикро інше: синук, який закінчував училище у Самарканді, обійняв золоті гори, якщо погортиться достроково закін-

чити навчання і піти на службу в російську дивізію, розквартировану в Таджикистані. Але служити потрапив не в російську, а в таджикську армію.

У пошуках сина полковник Портков зпергався до багатьох інстанцій, включаючи міжнародний Червоний хрест та місію ООН у Таджикистані. А знайшов — у глухом селіщі Дагті-Шер, коли

звідти пішли загони опозиції. Тіло розстріляного сина було закопане просто на горі.

В Україні його повертали разом: батько, що востаннє, а в цинковій труні — його син, чия життя обірвалось так рано.

Душанбе.

## Експрес-інформація

## Знайомими коридорами, повний сподівань

Переговори Президента Російської Федерації Б.Єльцина і Голови Верховної Ради Азербайджану Г.Алієва відбулися в Москві. «Я сподіваюся виправити помилки колишнього керівництва республіки, які були допущені відносинах з Росією», — заявив азербайджанський лідер одразу після прибуття до російської столиці. Під час переговорів розглядали питання двосторонніх відносин і перспективи врегулювання конфлікту в Нагірному Карабасі. Про можливість вступу Азербайджану до СНД Г.Алієв сказав, що це питання сьогодні вивчається керівництвом республіки.

Того ж дня відбулася зустріч Президента Б.Єльцина з Президентом Казахстану Н.Назарбаєвим.

## На підтримку політиків

Майже три чверті, а саме — 74 відсотки, палестинців, які проживають на окупованих територіях, підтримують план передачі їм самонаправлення у секторі долини Газі і в районі міста Іерусалим на західному березі річки Йордан. Такі результати опитування громадської думки, проведеного серед арабського населення регіону. Водночас 24 відсотки респондентів відкинули ідею часткової автономії захоплених Ізраїлем земель, а 2 відсотки взагалі відмовилися висловитися з цього приводу.

Надходять також повідомлення, що 53 відсотки ізраїльського населення виступають за негайне підписання угод про часткову автономію території з палестинцями.

Тим часом голова виконкому ОВП Я.Арафат провів у Дамаску переговори з Президентом Сирії Х.Асадом щодо майбутньої автономії палестинців.

## Не чіпати гарячого

Питання про територіальні передел кордонів у регіоні необхідно знати з порядку денного назавжди, бо це загрожуватиме небезпечними наслідками. Так заявив глава Північної Осетії О.Галазов на спільному засіданні у Владикавказі Ради безпеки республіки, керівництва тимчасової адміністрації і делегатів-посередників у переговорному процесі між осетинами й ітцхінцями Дагестану і Ставропольського краю. На зібранні висловлювалося занепокоєння з приводу заяв про введення на території зони дії режиму надзвичайного стану будь-якої особливої форми правління. За словами О.Галазова, це лише призведе до нового протистояння між Північною Осетією й Інгусетією.

## Принц проти монархії

Про припинення усіх стосунків з митрополітом місією ООН у Камбоджі заявив глава держави принц Н.Сіанук. Він мотивував своє рішення тим, що, мовляв, деякі співробітники тимчасового органу Об'єднаних Націй у цій країні настроєні проти нього. Н.Сіанук наголосив, що не повернується в Камбоджу до прийняття нової Конституції в середині вересня. Принц закликав коаліційний уряд, усіх камбоджійських політиків відмовитися від плану відновлення монархічного правління.

## У розвідки свій інтерес

З робочим візитом у Софії перебував глава зовнішньої розвідки Російської Федерації Є.Примаков. Він зустрівся з Президентом Болгарії Ж.Желевим, парламентаріями і урядовцями. За словами Є.Примакова, метою його приїзду було розробити з болгарськими властями програму спільних дій у боротьбі проти тероризму, наркомафії, організованої злочинності та контрабанди зброї.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

# ОСІНЬ. ЧАС ВРОЖАЮ І НОВОСІЛЬ

(Закінчення. Початок на 3-й стор.)

— Якби могли тепер поставити і сто нових хат, то і сто додаткових сімей мали б.

Несамоміт я поклавився втішити співрозмовника, що чотири минулолітні будинки та десяток цюгорічних — не останні ж, певна річ. Почин, як то кажуть, дорожчий за гроші.

— Авжеж, — погодився Петро Григорович. — Але дорожче доводитися розплачуватися за фатальні помилки минулого. Гадаєте, дефіцит умов для життя — єдиний, на який ми завели, наче в манівці, своє село? А дефіцит талантів, навіть звичайнісньких кмітливих і розумних людей?

І Шевченко пояснив: хто зграями полишав село? Той, хто краще вчився. Але хіба обдаровані, метикуваті не потрібні тут чи й передусім тут, де твориться достаток? Ото ж бо й воно!

Продовженням-перегуком наболілої теми стала розмова в Варварівці з головою тамтешньої сільради Юрієм Пановим. «Шойно почало колективне господарство «Південне» споруджувати житлові будинки, як ми в сільраді ніби опам'яталися: у наших же селах, у яких уже страшно жити від частих похоронів, чотирнадцять покинутих садиб-пусток, — розповідав Юрій. — Чом не розчистити їх, не полагодити хати, котрі хилилися, присидали до землі й дичавіли?»

Тут і сказав голова сільради про ще один нюанс «синецьківської затії». Якби лише людям спустошене було село — півбди. Споживацькі настрої і тенденції ввалили гору серед тих, хто тут залишався в останні десятиліття.



Будівництво житла в колгоспі «Україна». Фото Володимира ЖУКА.

А живеш на землі — працюю, будь творцем свого благополуччя. Здавалося б, це ясно.

— А звикли, що хтось за нас і для нас має все зробити й потурбуватися, — каже Ю. Панов. — Тому відрождимо, по суті, гордого й умілого, робитимого господаря-хлібороба, а не нахлібника. Поволі, але це вдається саме тепер, коли гуртом заходилися впорядковувати свої села.

А що селянський народ таки зумів зберегти свої невичерпні й незнищені потенційні сили і здатен гідно хазайнувати на рідній землі, підтвердили мені у колгоспі «Колос». Ще в райцентрі, власне, господарство ставили за приклад: було посередне, ко-

ли не безнадійно відстале, а нині його немов хтось підмінив. Голова колгоспу Сергій Салов перетворення пояснив двома чинниками. «Колос» не той тепер колгосп, яким був донедавна. Нині це — об'єднання самостійних бригад-осередків з усіма економічними наслідками, що з цього випливають. А другий — забудовуватися почали інтенсивно. Досі, правда, будували господарські об'єкти — на зразок власних переробних підприємств тощо. Та дійшла черга і до житла та соціально-побутових об'єктів.

— Все почалося з чого? — посміхався керівник першої бригади Василь Капустинський. — Зібралися у

нас молоді та бідні трактористи. Шкода було б, якби випурхнули з села. Бо що їм втрачати? Володя Бабич перебував за п'ятьма дітками в гуртожитку, без власних притулків і Сашко Довжик та Володя Богомазов... Зійшлися ми одного разу й вирішили громадою: хіба гуртом не поставимо їм садиби? Гукнули хлопців: малюйте проекти, який кому хочеться... А днями разом з ними справлятимемо новосілля. Отаке пішло у нас життя.

— Правда проста: хочеш нівроку жити — прокидайся і не жди жданків та «милостині», а трудися сам з усіх сил, — продовжив Василь Григорович. — Вся соціальна справедливість і водночас сутність нашого буття зводяться до того, що як зумієш забезпечити себе сам, так і матимеш на селі — то це й люди допоможуть...

Не знаю як кому, а мені здається, що «філософія» хліборобського ватажка близька до істини. До істини, який, власне, й допомогла цюгорічна акція. Бо відродження зруйнованих сіл в інтерпретації синецьківців явно обдаровує селянський люд новим уявленням про своє місце і свою місію на рідній землі.

Розповідали тут, наче над котроюсь новозбудованою у далекому, крайньому селі хатою уже звили гніздо лелеки.

А кому незвісно, що це за ознака? То скажу насамкінець, що відвані людські гнізда — ознака-прикмета й поготів очевидна та неспростована. І багатобачлива.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровська область.

Реклама

## ВЫСШАЯ БАНКОВСКАЯ ШКОЛА МЕЖДУНАРОДНОГО ИНСТИТУТА РЫНОЧНЫХ ОТНОШЕНИЙ И ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА — ЦЕНТРА "РЫНОК"



И  
АКЦИОНЕРНОГО БАНКА "ИНКО"



ОТКРЫВАЕТ НАБОР на факультет "ФИНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТА" по специализации "МЕНЕДЖЕР БАНКОВСКОГО ДЕЛА" из числа лиц, имеющих высшее экономическое или инженерное образование, опыт работы и способности к управленческой деятельности, специалисты банковских структур. Учеба платная.

ФОРМА ОБУЧЕНИЯ — очно-заочная.  
ПРОДОЛЖИТЕЛЬНОСТЬ УЧЕБЫ — 1 год.

ОБУЧЕНИЕ ПРОВОДИТСЯ на современной учебной базе г. Киева по международной программе. Обучение ведут высококвалифицированные профессора и практики Украины, банковские специалисты из Германии, США, Франции, Испании, Англии, России.

ПО ОКОНЧАНИИ ОБУЧЕНИЯ слушателям выдается государственный диплом установленного образца с квалификацией профессионала

"МЕНЕДЖЕР БАНКОВСКОГО ДЕЛА",

а также предоставляется возможность стажировки в странах Западной Европы.

НАЧАЛО НАЯТИЙ — 18 октября 1993 года.

СРОК ПОДАЧИ ДОКУМЕНТОВ — до 1 октября 1993 года.

НАШ АДРЕС: 254119, Киев, ул. Мельникова, 36/1, комната 103.

КОНТАКТНЫЕ ТЕЛЕФОНЫ: (044) 213-76-00; 266-63-16; 220-60-95; 544-25-37 (с 9-00 до 18-00 ежедневно, кроме субботы и воскресенья).

ФАКС: (044) 213-76-00.

ПЕРЕЧЕНЬ НЕОБХОДИМЫХ ДОКУМЕНТОВ — заявление установленной формы, подлинник диплома об окончании высшего учебного заведения, зачетная книжка-вкладыш, личный листок по учету кадров, 6 фотографий 3х4 сантиметра, договор о подготовке специалистов-менеджеров, платежное поручение.

НАДЕЖНОСТЬ  
И КАЧЕСТВО

Рабочие станции i486DX2/66, Nauprange™ 4860™  
Сетевые комплексы на базе Novell NetWare™ v.4.0, 3.11  
Многоотерминальные системы на базе OS SCO Open Desktop™ 2.0 (UNIX)  
Системы автоматизированного проектирования, планшетные и рулонные плоттеры  
Профессиональные издательские системы: сканеры HP ScanJet IIc, HP ScanJet IIp  
принтеры формата A3, A4, мониторы 17" 19" - русскоязычная версия Aldus PageMaker™ v.4.0


**Wescom**

310046, Харьков, ул. Пожарского 2/10  
Тел. (0572) 94-16-01, 94-15-42, 93-40-73  
Факс (0572) 94-35-73, 94-16-58

КОМПЬЮТЕРНЫЕ  
СИСТЕМЫ  
ДЛЯ ВАШИХ  
ЗАДАЧ



ДВА ГОДА ПОЛНОЙ ГАРАНТИИ, ДОСТАВКА И УСТАНОВКА!

Коммерческий банк  
объявляет конкурс на  
замещение вакантной  
должности начальника  
валютного отдела, имею-  
щего практический опыт  
работы в сфере между-  
народных валютно-фи-  
нансовых операций.

Банк гарантирует квар-  
тиру в центре города и  
высокий уровень зара-  
ботной платы.

Прием на работу осу-  
ществляется на конкур-  
сной основе.

Телефон для справок  
в Феодосии: (06562)

3-56-50.

Факс: (06562) 3-50-56.

## РАМ —

офіційний дистриб'ютер фірми  
DSI industries inc. (Canada)  
пропонує

**МЕБЛІ ДЛЯ ОФІСІВ ТА БАНКІВ**  
тел. 419-33-70  
417-36-96

а також зацікавлених  
в створенні ділерської мережі  
в Україні та в СНД

З пропозиціями звертатися  
на адресу:  
Україна, Київ-33, а/с 654  
факс: (044) 417-30-80

Орендне підприємство «Біоліс» приймає зерно  
(пшеницю, кукурудзу, ячмінь та мелю) на даваль-  
ницьких умовах від приватних осіб та державних  
підприємств для переробки на спирт за наявності  
довідки від держадміністрації, яка не заперечує  
переробку.

За довідками звертатися: 6-26-82, 6-49-33 — відділ  
у; 6-49-34 — бухгалтерія.

Місто Ладизин Винницької області.

ХЛЕБОУЛОЧНЫЕ ИЗДЕЛИЯ ВЫСШЕГО КАЧЕСТВА  
ПОМОЖЕТ ВАМ ПРОИЗВЕСТИ

производственно-коммерческая фирма «Зерно», представляю-  
щая ведущие турецкие фирмы — производителей оборудования  
мини-хлебопекарен.

Принимаются заказы на поставки комплектов мини-пекарен  
в Украину.

Цены при аналогичном качестве и дневной производительности  
(до 3 тонн хлеба) — в 1,5—2 раза ниже европейских.

Оплата в СКВ, возможен бартер.

Доставка на место и монтаж за счет продавца, гарантийное об-  
служивание в течение года, поставка запчастей.

Телефоны в Киеве: (044) 263-50-58, 263-42-83.

Факс: 267-12-10.

Усі види медичної техніки та  
видетових матеріалів зі скла-  
ду в м. Харкові.

Наша адреса: 310024, Харків,  
вул. Ольгинського, 11, «МЕДІ-  
НЕКС».

Тел.: (0572) 431-211, 471-885,  
Факс: 43-61-37.

ІМП «МАМАЙ» виготовить і  
вдвантажить споживачеві ком-  
плект для монтажу аркових  
ангарів форми «напівбочка» з  
підсиленням каркасом у потріб-  
ному вам виконанні.

Розміри 7,5×15×20... 88 м.

Тел.: (0612) 32-03-02, 52-42-48,  
67-05-08.

Факс: 34-01-55.

## РЕАЛІЗУЄМО!

- кутик № 25, 32;
- арматуру № 14, 16, 18;
- трубу водогазопровідну  
№ 32, 40;
- швелер № 10, 12, 14, 16.

Поставка — вагонна, а також  
автомобілі «КрАЗ», трактори  
«ЮМЗ».

Телефони у Дніпропетровсь-  
ку: (0562) 99-72-86, 67-64-55,  
42-64-49.

БАГАТОГЛУЗЕВЕ  
ПІДПРИЄМСТВО РЕАЛІЗУЄ:

- патрони свердловальні до  
Ø 10 мм і 16 мм;
- пили дискові відрізи  
Ø 350 мм;
- ліс-кругляк,
- автомобіль ГАЗ-53,
- котел КСТ-16 для твердо-  
го та газоподібного палива.

Форма оплати — будь-яка.  
Тел.: (044) 264-01-92.

ДО УВАГИ ДИРЕКТОРІВ  
ПІДПРИЄМСТВ:

Організація швидко і надійно, з ура-  
хуванням максимальних коефіцієнтів оп-  
лати ваші рахунки в Україні замість  
оплати в Білорусі, Молдові, Росії.

Телефони: (044) 268-35-69, 263-70-11.

СРОЧНО  
ПОВЗОВИТЬ

- ✓ чорний перец
  - ✓ какао-порошок
  - ✓ соки
- (044) 276-5391



## ПЕЖО — ДОСВІД ДОРІГ УСЬОГО СВІТУ!

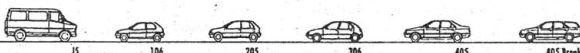
Багаторазові переможи-  
релі «ПАРИЖ-ДАКАР»  
автомобілі «ПЕЖО»  
довели свою міцність,  
надійність та економічність,  
і свій престиж повсюди — від  
пісків Сахари до автострад  
Америки.

Автомобілі «ПЕЖО»  
від офіційного  
імпортера «ІЛТА Київ» —  
це гарантія та  
фірмовий сервіс.

Двигун — дизельний  
чи бензиновий,  
додаткове обладнання,  
колір — на Ваш  
вибір.

ПРОДАЖ: Київ-10,  
вул. Січеского повстання, 11-А  
тел. (044) 298-40-33, 298-42-48  
Львів (0322) 72-26-34, 72-59-23  
Дніпро (0622) 35-30-94, 99-85-06

СЕРВІС: Київ,  
Залізничне шосе, 25  
тел. (044) 268-40-01



**PEUGEOT** **ilta** KIEV  
OFFICIAL IMPORTER





**В АН України розпочала роботу комісія з розробки проекту закону «Про Академію наук України», очолювана першим віце-президентом Академії В. Баряхтаром. Ця комісія створена після прийняття відповідної постанови загальними зборами Академії. До її складу включено кількох співробітників Інституту держави і права. З концепцією актового закону читачів ознайомлює директор Інституту держави і права АН України, академік Ю. Шемшученко.**

# ЗАКОН ДЛЯ АКАДЕМІЇ

Чим же обумовлена необхідність закону про Академію наук України? Адже відомо, що протягом останніх років прийнято ряд нормативних актів, спрямованих на врегулювання правового статусу Академії. Крім того, в березні минулого року загальні збори Академії схвалили новий Статут.

Проте необхідно відзначити, що статут регулює головним чином внутрішньоакадемічні відносини. Закон України «Про основи державної політики у сфері науки і науково-технічної діяльності» має загальний характер і лише фрагментарно регламентує діяльність Академії. Не дають повного уявлення про її місце і роль у нових умовах розвитку української державності й інші нормативні акти. В ряді положень вони не узгоджені з новим законодавством про власність, приватизацію земель і майна. З цих актів не ясно: Академія — державна установа чи громадська організація. Поза її увагою залишилися багато питань, пов'язаних з юридичною природою зв'язків між Академією і державою.

Тепер щодо змісту закону про Академію наук України. На мій погляд, він має регулювати: взаємовідносини Академії, держави і суспільства; власність Академії на майно і земельні ділянки; порядок державного фінансування діяльності Академії; координаційні функції в галузі фундаментальних досліджень; соціальну захищеність працівників Академії з боку держави; забезпечення належних умов для розвитку міжнародного наукового співробітництва.

У законі, насамперед, слід чітко визначити правовий

статус АН України. Її особливе місце серед десятків академій, створених останніми роками на громадських засадах. Не можна погодитися з висловлюванням Іноді думкою про те, що Академія наук є звичайною громадською організацією.

На відміну від останніх, які існують власним коштом, Академія головним чином фінансується з державного бюджету. Її економічними основами є державна власність. При цьому Указом Президента України «Про забезпечення діяльності та розвитку Академії наук України» встановлено заборону на зміну форми державної власності на академічне майно.

Становить інтерес і структура Академії. Відповідно до Закону України «Про об'єднання громадян» громадською організацією є об'єднання громадян для задоволення та захисту їхніх спільних інтересів. Академія, проте, не є тільки об'єднанням її наукових працівників. За статуту, до неї також входять науково-дослідні інститути й

важення з управління державним майном Академії наук. З цим важко погодитися, але в арбітражних судах вже з'явилися справи про передачу фондів на оренду майна, закріпленого за Академією наук України.

Поряд з тим в законі про Академію доцільно передбачити заборону на приватизацію об'єктів наукової сфери. Барто для Академії та її установ також встановити податкові та інші пільги.

Науку не можна уявити собі як виключно електрику чи газ. Академії потрібні стабільні, чітко визначені об'єкти державне фінансування. Зараз це питання законодавчо не врегульоване. Як наслідок, над Академією висить дамоклов меч фінансових негараздів. Дадуть грошей чи не дадуть? І якщо? Цими питаннями живе зараз Академія. Хвіба же це державний підхід до науки? Саме тому в новому законі слід чітко визначити джерела і порядок фінансування її діяльності. При цьому до-

становити, які є самостійними юридичними особами з власними ІВ ознаками державних установ.

Отже, Академія наук України є специфічною установою, який власності риси як державної установи, так і громадської організації. З одного боку, Академія відіграє важливу роль у здійсненні державної науково-технічної політики, володіє державною власністю, фінансується головним чином з державного бюджету (рис державної установи), а з другого — діє на засадах громадського самоврядування (риса громадської організації). Саме цю специфіку Академії наук України і слід врахувати, визначаючи правовий статус у законі про неї.

У цьому ж законі слід було б чітко визначити правовий статус власності, якою користується Академія. Нинішня правова невпорядкованість викликає чимало ускладнень. Так, за постановою Президії Верховної Ради УРСР «Про статус Академії наук Української РСР» порядок володіння, користування та розпорядження всім майном, закріпленим за Академією, визначає виключно її президія. В той же час відповідно до прийнятої ще пораніше (15 жовтня 1990 р.) постанови Верховної Ради УРСР «Про управління державним майном Української РСР» Фондом державного майна республіки заборонено передавати функції управління майном загальнодержавної власності іншим органам. А тому Фонд державного майна вважає, що виключно йому без двох винятків надані повно-

дільно встановити обсяг державного фінансування у розмірі фіксованого відсотка від національного доходу.

За Академією, як науковою установою, слід закріпити за нею функцію координації у країні фундаментальних наукових досліджень.

За умов соціально-економічних і політичних змін важливо підвищити роль Академії як головної наукової експертної установи. Для цього в законі потрібно визначити правові засади проведення такої експертизи і юридичні наслідки експертних академічних висновків.

Кривозв'язки у суспільстві спричинили відвіли з Академії кваліфікованих наукових кадрів. Щоб зупинити це загрозливе явище, у законі слід передбачити комплекс державних заходів, спрямованих на посилення соціального захисту співробітників Академії.

Держава має подбати й про забезпечення умов для розширення співробітництва вчених Академії наук України з ученими зарубіжних наукових центрів. Тут не можна покладатися тільки на окремі зацікавлені наших іноземних партнерів. Законом треба передбачити правові засади співробітництва вчених на постійній основі, його фінансування з державного бюджету у вільно конвертованій валюті.

Упорядкування зв'язків Академії з державою, закон в той же час має гарантувати принципи самоврядування Академії шляхом недопущення адміністративного втручання державних органів у її внутрішнє життя. З цим пов'язана об'єктивність, а отже й ефективність наукових досліджень.

## Спорт

# СУДДА, БУДЬТЕ ПИШНІ!

Чемпіонат країни з футболу. Вища ліга. П'ятий тур.

«Динамо»	—	«Шахтар»	1:1 (1:1).
Судда Грисю (Львів), 3500 глядачів. Голи: Анненко (29) — у господарів; Попов (35) — у гостей.			
«Верес»	—	«Металіст»	4:0 (2:0).
Тютюн (Фастів), 10000. Голи: Яворський (28), Сивинюк (44), Черновий (59), Палиянін (69).			
«Темп»	—	«Металург»	3:1 (1:0).
Заріччє (Донецьк), 10000. Голи: Капанадзе (42), Радиченко (47), Скаченко (66) — у господарів; Борисенко (80) — у гостей.			
«Буковина»	—	«Дніпро»	0:1 (0:0).
Панчик (Сімферополь), 2300. Голи: Коновалов (57).			
«Волиня»	—	«Карпати»	1:0 (0:0).
Дзюба (Київ), 4000. Голи: Крикушевич (65, з пенальті), «Зоря-МЛС» — «Кремень», 1:0 (0:0).			
Горжанин (Кіровоград), 5100. Голи: Александров (69).			
«Нива» (Вінниця)	—	«Таврія»	1:0 (1:0).
Ярмичук (Київ), 12000. Голи: Найдук (43).			
«Торпедо»	—	«Нива» (Тернопіль)	1:0 (1:0).
Везрук (Житомир), 3500. Голи: Житник (41), «Кіровоград» — «Чорноморець», 1:0 (1:0).			
Шевєв (Київ), 16000. Голи: Неченко (30).			

Цей тур став примієм для футболістів з Шепетівки та

Вінниця, які здобули перші перемоги в нинішньому чемпіонаті. Веспітківці не вважали перемогу одного з лідерів — одеситів у Кривому Розі. Але найбільш цікавими нинішніх змагань, погодніх, стабільні виступи рівненського «Вереса» і особливо його переконливі перемоги над «Металістом». Хоча слід зауважити на те, що харків'яни поринувши в попередній чемпіонат зазнали відчутних кадрових втрат. Нагадаю, що з колективу пішли такі відомі гравці, як Помазун, Кандауров, Призетко, Прудіус.

Утім, це ніяк не применшує досягнень «Вереса», який однією на третью у рядку в турнірній таблиці, у зазвичай, величезній, інтерес викликає матч речович наступного туру в Києві. Він певною мірою повинен дати відповідь на запитання: чи справді «Верес» так посилен гравцями і здатний на постійний результат у цьому турнірі?

А лідер чемпіонату приймає свого сусіда по турнірній таблиці — донецький «Металург». Над стаціонарним шаленієм стіхів, був справжній потоп. Важко доводилося гравцям і зрозуміло, Адріан. Але саме їм за будівлі обставини не можна втрачати пильності. Втім, на жаль, ми стали свідками багатьох помилок людей у чорному. Вже в дебюті зустрічі не було призначено пенальті у динамівського воротаря. І гол господарів забив мені здалося, а полого, а слова проголосили. По речі, це не тільки моя особиста думка. Головний тренер збірної країни Олег Базилевич навіть намалювався на папері схему того епізоду. А ще кілька гравців з обох команд не отримали заслужених жовтих карток.

Виявляється, не все гарно було з суддівством і в Чернівцях. Деякі промахи ніяк не сприятимуть підвищенню класу нашого футболу.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

## «СТАЛЬ» ВМІЄ І ЗАБИВАТИ

Першість України. Перша ліга. Четвертий тур. «Хімік» (Севеодонецьк) — «Заркарпаття» — 1:0. Голи: Федосенко (43). «Сталь» — «Прикарпаття» — 4:1. Голи: Оленісник (5, 23), Чапка (37, з пенальті), Манько (66) — у господарів; Куцаєвський (85) — у гостей.

«Прикарпаття» — 2:2. Голи: Оленісник (11), Мосултін (82, з пенальті), Гусак (83), Рудик (97, 47, з пенальті), Тесляк (52).

«Норд-АМ-Поділья» — СК «Десна» — 2:0. Голи: Пилипчук (58), Гукменко (75).

«Кристал» — «Артанія» — 1:1. Голи: Комар

(89) — у господарів; Чухнін (89) — у гостей. «Ворскла» — «Металург» — 3:1. Голи: Марченко (50), Пиливєв (59, 77, з пенальті), Мельничук (75). Омельчук (57) — у гостей. «Полиграфтехніка» — «Вісць» — 1:1. Голи: Бучинський (75) — у господарів; Забарський (15) — у гостей. «Хімік» (Житомир) — «Десна» — 2:1. Голи: Федосенко (44) — у господарів. Др (67) — у гостей.

Після п'яти турів турніру «Хімік» очолюють «Сталь» та «Вісць», які мають по 8 очок. У «Прикарпатті» — 7 очок.

Сьогодні відбувається матч шостого туру.

## У ЛІДЕРАХ — ЧЕТВЕРО

Першість України. Перехідна ліга. Четвертий тур: «Авангард» — «Фетрович» — 0:2. «Хутровиця» — «Беседів» — 2:0. «Промінь» — «Прометей» — 0:0. «Медис» — «Оскол» — 2:1. «Торпедо» — «Електрон» — 3:1. «Судак» — «Арт» — 0:0. «Фрунзенський» — «Нива» — 1:0. «Віктор» — «Цірюс» — 3:1.

Турнірну таблицю очолюють чотири команди, які набрали по 6 очок. Це «Цірюс», ФК «Львів», «Фетрович» та «Фрунзенський». Правда, футболісти Львова і Хуста провели на одну гру менше за суперників. Матчі п'ятого туру відбуваються 9 вересня.

## СКРОМНО, АЛЕ ЗІ СМАКОМ...

Двадцять чотири клуби (більшість з них представляють Рівно, кілька Казахстан і по одному Україні, Латвію та Білорусі) вийшли на старт чемпіонату Міжнародної федерації хокею на льду «Сокіл» (команда знову носить саме таку назву) прийматимуть з Новокузнецьком. Наші земляки здобули перемогу 2:1. Шайби у них забивали Олексієнко. Чудово проявив зустріч київський воротар Олександр В'юхін.

Сьогодні «Сокіл» у Львовому палаці по вул. Мельникова, 46, о 18:30 розпочне черговий матч чемпіонату МХЛ проти клубу «Торпедо» (Усть-Каменогорськ).

Пропонуємо решту результатів першого дня: «Хімік» (Назрань) — ЦСКА (Москва) — 1:3. «Кристал» (Саратов) — «Хімік» (Воскресенський) — 4:8. «Салават Юлаєв» (Уфа) — «Спартак» (Москва) — 5:3. «Трактор» (Челябінськ) — «Хімік» (Назрань) — 4:0. «Амур» (Хабаровськ) — «Молот» (Перм) — 7:3. СКА (Санкт-Петербург) — «Автомобіліст» (Екатеринбург) — 3:4.

Петро ОБОЛОНЧУК.

## ГОЛОС України

**ЗАСНОВНИК —  
ВЕРХОВНА РАДА  
УКРАЇНИ  
ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ  
з 1 січня 1991 року.**

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.  
Редактори: С. ПРАВДЕНКО (головний редактор), О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (в. о. заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), І. ГРУШКО, В. КРАСНОДІМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, Б. СИДОРЕНКО (заст. головного редактора), А. СОЛОНЬСЬКИЙ, В. СУДДА (заст. головного редактора).

Адреса редакції:  
252047, Київ-47,  
вул. Нестерова, 4.  
Телефони: для довідок — 441-88-23;  
телеграф — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34.  
© Републіка не несе відповідальності за зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях.

Підприємство з чистим зиском на сторінках газети, достовірність інформації у рекламних публікаціях несе рекламодателеві.

Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.  
За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й вночі).  
Українською і російськими мовами.  
Індекс 60855.  
Загальний тираж 812761.

Комітет друку видавництва «Преса»  
252047, Київ-47,  
проспект Перемоги, 50.  
1 2 3 4 5 6 7 8 9  
Зам. 031168.